

28.-29.09.2017

WORKSHOP

KULTURMARK

Skjøtsel av verdifull gammel kulturmark - planlegging, gjennomføring og evaluering

Nordisk kulturlandskapsforbund i samarbeid med Sabima inviterer til en nasjonal workshop om hvordan vi best kan få til god og langsiktig skjøtsel av verdifulle kulturmarker. Arrangementet er støttet økonomisk av Landbruksdirektoratet.

På programmet står innlegg om både norske og svenske erfaringer med skjøtsel og skjøtelsplanlegging, befaring i de utvalgte kulturlandskapene i Oslo og god tid til å diskutere praktiske utfordringer og få tips til å lage skjøtelsplaner.

Arrangementet retter seg mot:

- Ansatte i offentlig forvaltning
- Skjøtelsplanleggere/-rådgivere
- Offentlige og private aktører med ansvar for skjøtelsoppgaver

**Voksenåsen hotell,
Oslo**

**Befaring til to
utvalgte
kulturlandskap i
jordbruket**

**En god møteplass
for kontakt mellom
forvaltning,
fagmiljøer og
offentlige/ private
skjøtelsaktører**

PRISER:

Påmelding innen 15. juni:
Betalt av arb.giver: 3100
Betalt privat: 1500

Påmelding etter 15. juni:
Betalt av arb.giver: 3600
Betalt privat: 2000

Inkl. overnatting.
Dagspakke også mulig.

**Klikk her for
påmelding via
sabima.no**

Mål for workshopen

- Formidle og utveksle erfaringer med å planlegge skjøtsel av verdifull kulturmark og kulturmiljøer
- Ta opp utfordringer knyttet til planleggingsmetoder, effekter av skjøtselen og hvordan evaluere disse
- Skape en møteplass for kontakt mellom fagmiljøer, forvaltning og offentlige/private skjøtselsaktører

Vi håper at arrangementet kan bidra til å spre kunnskap om metoder for skjøtselsplanlegging og gjennomføring av skjøtsel, utvikling av skjøtselsfaget gjennom utveksling av erfaringer og utvikling av det faglige nettverket på dette området.

Foreløpig program

28. september

10.00-12.00	Overblikk over temaet Skjøtselstiltak i verneområder, utvalgte naturtyper, utvalgte kulturlandskap og andre verdifulle områder - utfordringer, virkemidler, organisering og aktører v/ representant fra Miljødirektoratet Kulturmarksforvaltning og skjøtselsplanlegging i Norge i et nordisk perspektiv v/ Ann Norderhaug, tidl. forskningsleder for kulturlandskap i Bioforsk (nå Norsk institutt for bioøkonomi) Skjøtsel av verdifull beitemark og lønnsom kjøttproduksjon - 25 års samarbeid med svenske bønder v/ Anna Jamieson, virksomhetsleder i Föreningen Naturbeteskött og tidl. konsulent for beiteutviklingsprosjekter What's in it for me - har skjøtselsplaner nytteverdi for bonden? Innleder fra jordbruksnæringa
12.00-13.00	Lunsj
13.00-15.00	Samspeillet mellom forvaltning og bønder Hvilke krav til skjøtselen stilles - eller bør stilles - til bønder som får tilskudd til verdifulle arealer? v/ representant for Fylkesmannen Samarbeid mellom jordbruk og verneforvaltning på bøndenes premisser. Erfaringer fra Mørkrisdalen landskapsvernområde v/ Liv Byrkjeland, Statens Naturoppsyn Luster Kommunen som pådriver - beiting av lynchhei og våtmark i det utvalgte kulturlandskapet i jordbruket Skei på Leka v/ Kristin Floa, Leka kommune Platåberget Kinnekulle - restaurering och bevaring. Hva har hendt, ti år etter avsluttet LIFE-prosjekt i Västra Götaland, Sverige? v/ Maria Thordarson, Länsstyrelsen i Västra Götaland
15.30-18.30	Befaring av skjøtselstiltak i utvalgte kulturlandskap i jordbruket i Oslo

	<ul style="list-style-type: none"> • Beiteskjøtsel i Sørkedalen/Bogstad gård • Skjøtselsplan for Nordmarksplassen Finnerud
--	--

29. september

08.30-11.00	<p>Skjøtsel - fra planlegging til gjennomføring</p> <p>Skjøtselsplanlegging for verdifull kulturmark - erfaringer og metodeutvikling v/ Bolette Bele, Norsk institutt for bioøkonomi</p> <p>Å lage skjøtselsplaner i seterområder - erfaringer fra det utvalgte kulturlandskapet i jordbruket Vangrøftdalen/Kjurrudalen i Os v/ Randi Brænd, Fjellfølge</p> <p>Skjøtsel av miljøverdier i møte med produksjonshensyn og agronomi Knut Volland, Norsk landbruksrådgiving Østafjells</p> <p>+ Ett-to ikke bekreftede innlegg</p>
11.00-12.00	Workshop/grupper
12.00-13.00	Lunsj
13.00-15.00	Workshop fortsetter Oppsummering

Bakgrunn

Skjøtselstiltak på ekstensive jordbruksarealer med spesiell verdi for biologisk mangfold, kulturmiljø og/eller landskapsbilde får stadig større plass i norsk og nordisk naturforvaltning. Naturtypekartlegging, handlingsplanen for slåttemark og utpeking av utvalgte kulturlandskap i jordbruket er en del bakgrunnen for dette. Også i verneområder blir den betydningen jordbruksdriften har for miljøverdiene, vektlagt i økende grad. Skjøtsel er også aktuelt i kulturmiljøer som gravfelt, røysfelt og forhistoriske boplasser.

Samtidig er det en stor utfordring å sikre gjennomføring av skjøtsel med god kvalitet og med et langt tidsperspektiv. Planlegging og gjennomføring av skjøtselstiltak er i stor grad fragmentert på mange enkeltområder og -arealer. Ofte preges skjøtselsarbeidet av liten kontinuitet og begrenset faglig oppfølging over tid. Det er ikke felles standardiserte metoder og verktøy for skjøtselsplanlegging, og i enda mindre grad for praktisk gjennomføring og resultatmåling.

En sentral problemstilling i skjøtselsarbeidet er også forholdet mellom planlegging og praktisk gjennomføring. Intensjoner og mål i planene kan være krevende å tilpasse de praktiske forutsetningene, ikke minst driftsmessige forhold i jordbruket. Et annet aspekt er hvordan «statiske» planer kan legge til rette for nødvendige tilpasninger til endringer som vil skje over tid, etter at skjøtselstiltak er satt i gang. Ofte utføres skjøtselen av private aktører uten fagbiologisk kompetanse, og dialog mellom fagmiljøer og skjøtselsaktører er viktig for å oppnå gode resultater.

Mer informasjon:

Påmelding skjer via [Sabimas nettside](#), og er bindende. Faktura sendes på e-post.

Kursavgiften inkluderer overnatting med frokost, lunsj begge dager, middag 28.9, kaffepauser og bussekskursjon.

Kursavgiften er differensiert avhengig av om den betales av arbeidsgiver eller av privatpersoner. Det er billigere å melde seg på innen 15. juni.

Dagpakke inkluderer det samme, uten overnatting og eventuelt uten middag.

Refusjon av deltageravgift ved avmelding skjer bare dersom det er venteliste på arrangementet.

Priser:

Innen 15. juni:

Alt inkludert, betalt av arbeidsgiver: 3100,-

Alt inkludert, betalt privat: 1500,-

Dagpakke inkludert middag, betalt av arbeidsgiver: 2100,-

Dagpakke inkludert middag, betalt privat: 1300,-

Dagpakke uten middag, betalt av arbeidsgiver: 1800,-

Dagpakke uten middag, betalt privat: 1000,-

Etter 15. juni øker prisene med 500 kr. Meld deg på i dag!

Ved spørsmål, ta kontakt med:

Stig Horsberg (Nordisk kulturlandskapsforbund): 996 14 716 / nordisk.kulturlandskap@gmail.com

Anna Blix (Sabima): 99 16 37 89 / anna.blix@sabima.no

Workshopen er støttet økonomisk av Landbruksdirektoratet med midler fra Klima- og miljøprogrammet.

Nordisk kulturlandskapsforbund er en ideell organisasjon som arbeider for ivaretagelse, bruk og utvikling av kulturlandskapet med dets kultur- og naturelementer. Forbundet ble grunnlagt i 1986, og har ca. 350 medlemmer fordelt i de nordiske landene. Forbundet drives av frivillige. Det er åpent for medlemskap både for forvaltning, fagmiljøer og den interesserte allmennhet.

En av forbundets viktigste oppgaver er å samle nordiske ressurspersoner til ulike fagseminar/konferanser og utgi faglige publikasjoner om aktuelle tema. Medlemsbladet Lommen og tidsskriftet Nordisk Bygd er forbundets egne publikasjoner. Nettsted: www.kulturlandskap.org.

Sabima er en miljøorganisasjon som arbeider for å stanse tapet av naturmangfold. Vi jobber ved å foreslå politiske løsninger og spre kunnskap om økologiske sammenhenger. Sabima er paraplyorganisasjon for de biologiske foreningene i Norge.